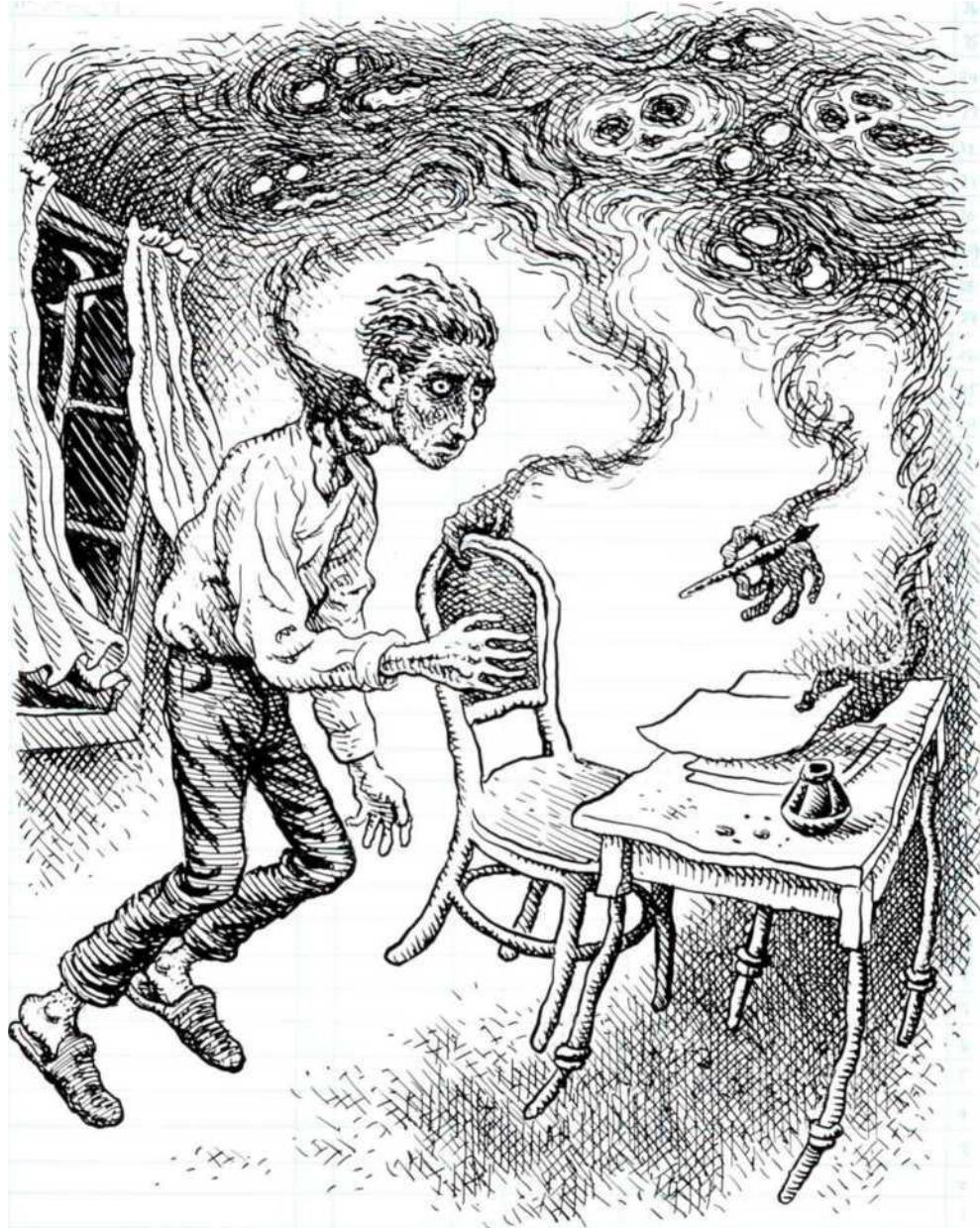


## U KAFKINOM SVETU



142

Franc Kafka je bio veliki pisac sa početka XX veka. Pisao je u slobodno vreme, kada bi završio svoj posao u kacelariji. Bio je vredan i postao je jedan od najvećih modernih pisaca. Njegove knjige su fantastične, ali ta fantastika služi da prikaže svet u kome živimo.

Da li ste se nekada našli u situaciji koja vama ne deluje logično, ali svima oko vas deluje? Kao da ste u nekom snu u kom su pravila potpuno iščašena, ali samo

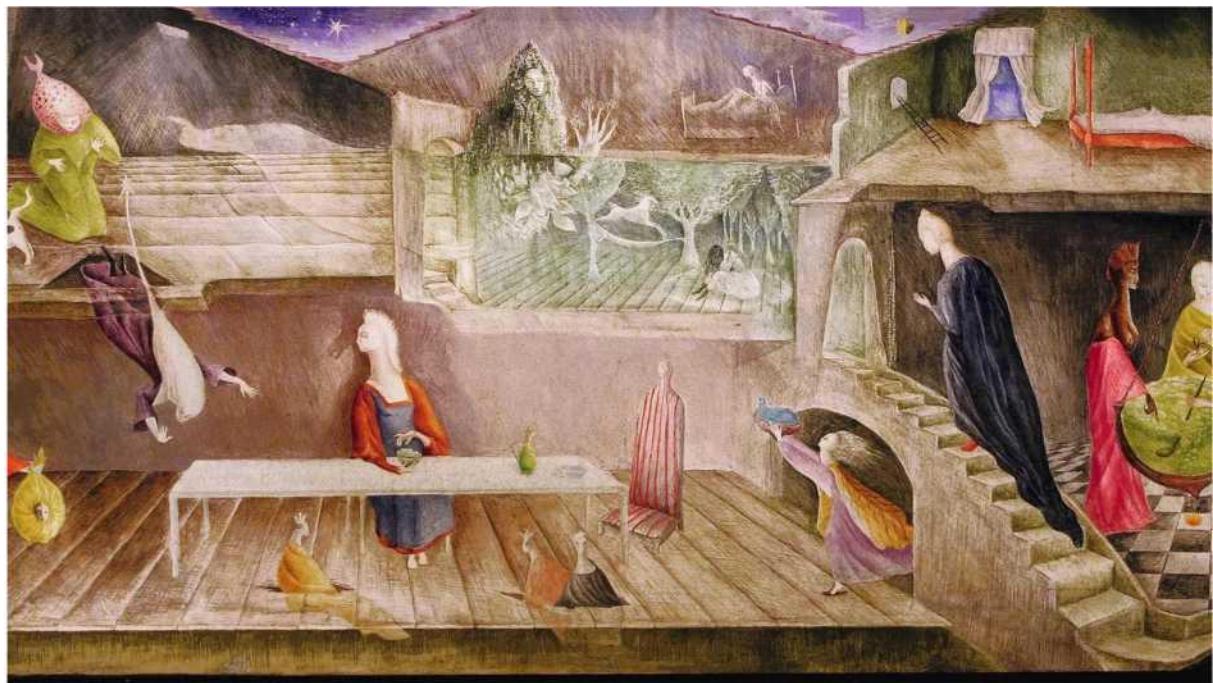
vama. Takvi su najčešće bili Kafkini junaci. Mislim da se svako nekada našao u takvoj situaciji suočen sa neobjasnjavim pravilima i društvenim formama. One prosto moraju da se poštuju iako niko ne razume zašto.

Zato je lako prepoznati se u svemu što je Kafka pisao, koliko god to na prvi pogled delovalo kao snoviđenje. Pošto za ovu radionicu nećemo čitati Kafkine tekstove, ja sam izabrao nekoliko umetnika koji svojim izrazom podsećaju na njih.

Prva od njih je Leonora Karington, engleska slikarka. Njene slike su fantastične, i pune nejasnih odnosa među ljudima i raznim drugim bićima. Baš kao Kafkine knjige (slično se, zapravo, može reći za sve slikare koje sam izabrao za ovaj tekst).

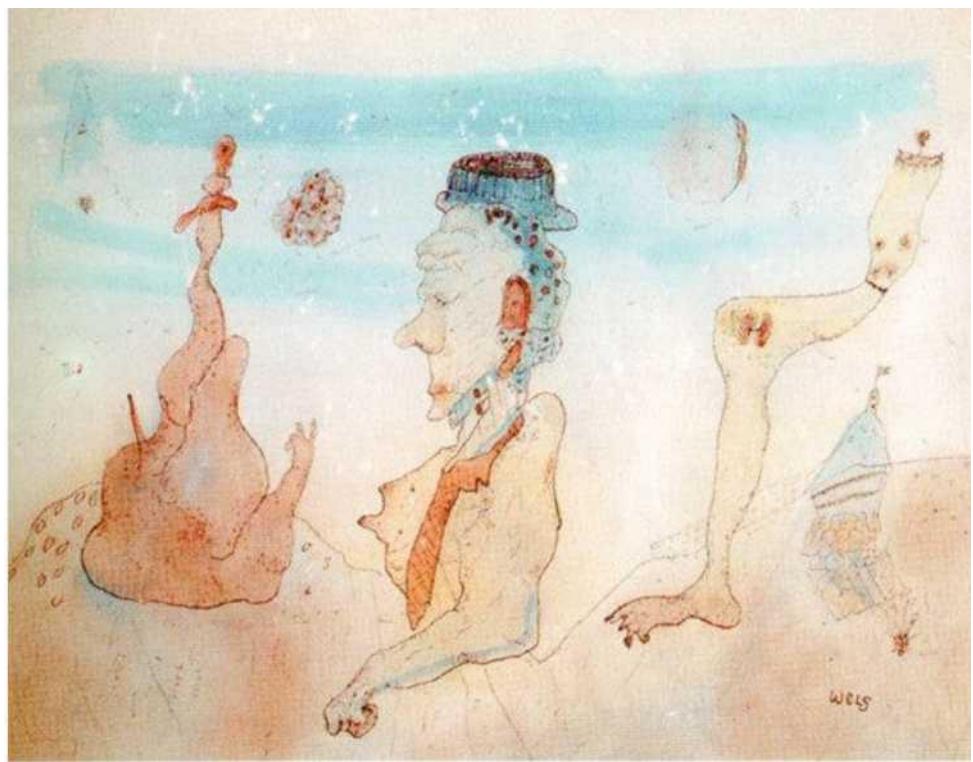






Drugi slikar je nemački slikar komplikovanog imena koji se zato potpisivao prosto – Vols. On se uglavnom bavio crtežom i, kao i Leonora i Kafka, imao je bujnu maštu.







Svi ovi slikari živeli su otprilike u Kafkino vreme. To je bio težak period u ljudskoj istoriji. Dešavale su se velike promene. Od ljudi se očekivalo da bez pogovora slušaju svoju Državu. Reč ljudi koji nisu bili važni društvu („malih ljudi“) bila je gotovo potpuno nebitna. Da li se i vama nekada desilo da ono što mislite i osećate drugima nije važno? Sa druge strane, ljudi koji su bili „važni“ često su se ponašali bahato i surovo.

Nemački slikari Georg Gros i Maks Bekman posvetili su svoje slikarstvo ovakvim društvenim odnosima (kojima se bavio i Kafka). Pogledajmo prvo Georgove crteže.





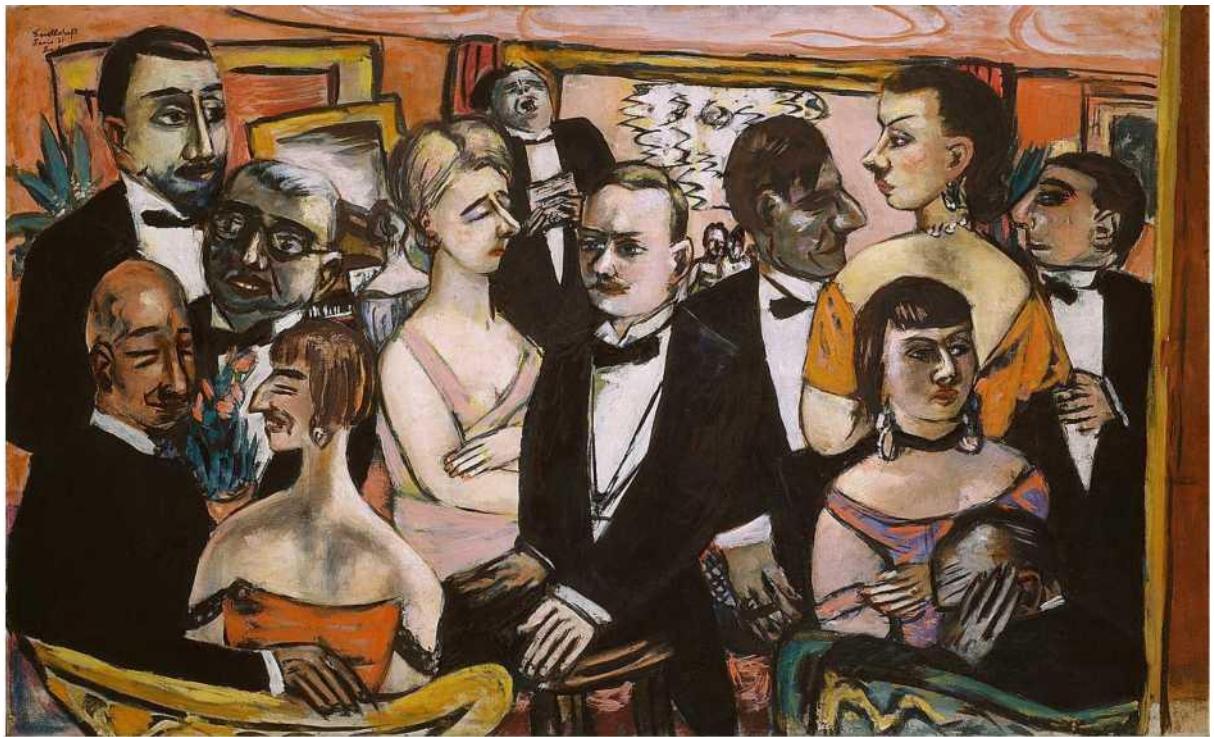
Gros je crtao ružne ljude zato što su odnosi među njima bili ružni.





Slično se može reći i za slike Maksa Bekmana. Surovi, uobraženi ljudi koji misle i ponašaju se kao da su mnogo važni, jer im je i bitno da budu važniji i moćniji od drugih.

Upravo se sa takvima ljudima junaci Kafkinih knjiga najčešće suočavaju.







Pokušao sam da vam objasnim kako bi Kafkine knjige izgledale kada bi se crtale, pošto ćete vi upravo to raditi na radionici.

Kafkini junaci često se jedni prema drugima ponašaju kao da nisu osobe. Trebalо bi da razmislimo o tome pre nego što počnemo da crtamo jer, složićete se, to uopšte nije lepo. Ni vi sigurno ne volite da se drugi prema vama tako ponašaju. Pošto je crtanje jezik, imaćete priliku da kroz crtež izložite svoje mišljenje o svim ovim stvarima.

Izgled i format vaših crteža uopšte nisu zadati. O Kafkinim delima možete da crtate kako god vi hoćete i kako god ste vi shvatili celu ovu priču.

Nadam se da ćete crtajući sve te teške ljudske odnose više poželeti da vaši odnosi sa ljudima, odnosi ljudi oko vas, ne budu takvi. To je uostalom i Kafka želeo da postigne svojim pričama. Da ukaže na neke velike probleme koji traju i do dan danas.

Ne znam zašto, ali od početka razgovora o radionici imam veliki poverenje u vase sposobnosti. Jedva čekam da se upoznamo i da vidim vaše crteže.

Veliki pozdrav,

vaš drug Sale

